

EDUKACYJNA WARTOŚĆ DODANA

Wykorzystanie testów o niskiej doniosłości do oceny efektywności nauczania

Aleksandra Jasińska-Maciążek (a.jasinska@ibe.edu.pl)

Grzegorz Humenny (g.humenny@ibe.edu.pl)

Instytut Badań Edukacyjnych

XXI Konferencja Diagnostyki Edukacyjnej

Bydgoszcz, 17-19 września 2015 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wprowadzenie

Testy osiągnięć szkolnych:

- 1) o doniosłym znaczeniu (wysokiej stawki – *high stakes*)
- 2) o niskiej doniosłości (powszednie, niskiej stawki – *low stakes*)

Programy ewaluacyjne w innych krajach

❑ **Australia** (*National Assessment Program – Literacy and Numeracy, NAPLAN*)

- wszyscy uczniowie kończący naukę w klasach 3, 5, 7 i 9
- cel: monitorowanie postępów uczniów, w celu jak najlepszego wykorzystania ich potencjału
- wyniki uczniów nie są wykorzystywane w celach selekcyjnych, czy certyfikujących
- wyniki szkół są publikowane na portalu internetowym (www.myschool.edu.au), który ma służyć szkołom oraz rodzicom (wyniki na tle wyników szkół podobnych, wskaźniki postępu)

❑ **Anglia** (*National Curriculum Assessment*)

- po 4 etapach kluczowych: 2, 6, 9 i 11 rok nauki; trzeci dobrowolny, pozostałe obowiązkowe
- egzaminy nie służą celom selekcyjnym; ich główną funkcją jest diagnoza umiejętności uczniów (wsparcie procesu nauczania i uczenia się)
- pomiar po 1 etapie oceniany i przeprowadzany jest przez nauczycieli badanych klas; pozostałe oceniane są zewnętrznie
- wyniki są przekazywane nauczycielom, uczniom i rodzicom oraz są publikowane w internecie w postaci różnych wskaźników charakteryzujących szkoły (www.education.gov.uk/schools/performance/)

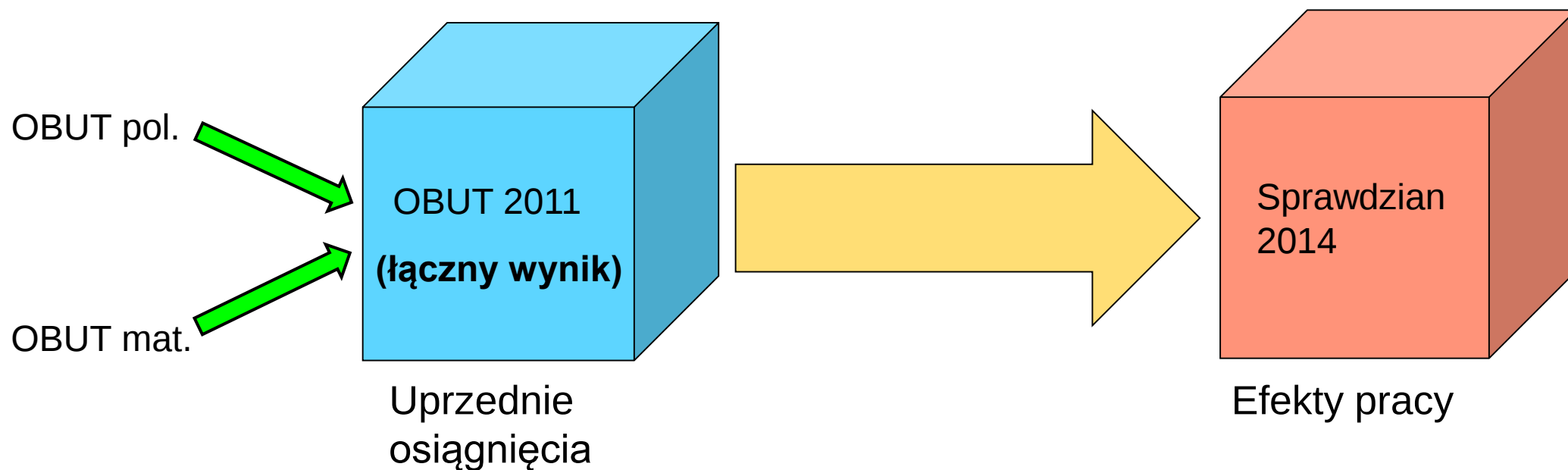
Programy ewaluacyjne w innych krajach

□ **Węgry** (*National Assessment of Basic Competencies, National ABC*)

- wszyscy uczniowie 6, 8 i 10 klasy
- system testów monitorujących jakość edukacji, wspierających ewaluację szkół (obok systemu egzaminów zewnętrznych)
- dodatkowo w kl. 4 – badanie diagnostyczne (*Diagnostic skills and ability assessment*), realizowane i oceniane przez wychowawców klas, pomaga im w ocenie uczniów i planowaniu własnej pracy
- egzaminy *National ABC* oceniane są przez osoby spoza szkoły
- wyniki nie mają konsekwencji dla uczniów, ale raporty z wynikami szkół z testów *National ABC* są publicznie dostępne (władze oczekują, że szkoły będą wykorzystywały je w ewaluacji, a placówki, które osiągają niskie wyniki mają obowiązek opracować i wdrożyć plany poprawy wyników nauczania w kolejnych latach).

Model edukacyjnej wartości dodanej (EWD) dla II etapu edukacyjnego

**1 wskaźnik informujący o efektywności nauczania w zakresie
ogólnych wiadomości i umiejętności!**

Niebezpieczeństwa wynikające z wykorzystania egzaminów o niskiej doniosłości do oceny nauczania

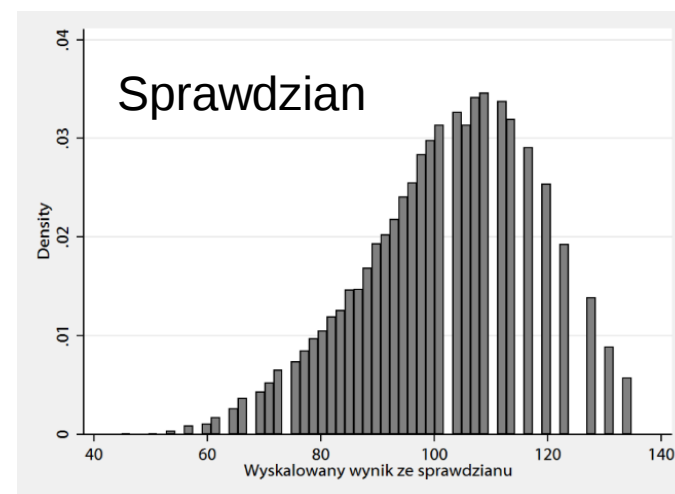
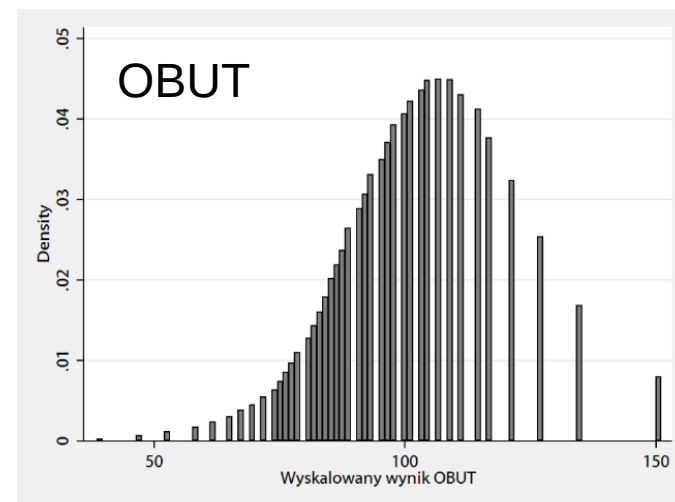
- ☐ Ogólnie niższa motywacja testowa, która może zaniżać oszacowania poziomu osiągnięć szkolnych (Wolf i Smith, 1995; Wise i DeMars, 2005)
- ☐ Zróżnicowane podejście szkół i nauczycieli do testów (Corcoran i in, 2011)
- ☐ Nadużycia i oszustwa związane z sytuacją testową (EACEA, 2010, Jacob i Levitt, 2003; Nichols i Berliner, 2007)
- ☐ Brak standaryzacji procedur realizacji badania i oceny prac

Wykorzystane dane

- Wyniki testu OBUT 2011
- Wyniki Sprawdzianu 2014
- Model policzony na danych z ogólnopolskiej, **reprezentatywnej** próby **181 szkół** (spośród wylosowanych 200), które zostały poproszone o przesłanie scalonych danych

pomiar	grupa	średnia	odchylenie st.
OBUT 2011	populacja	100,0	15,0
	próba	101,7	15,6
Sprawdzian 2014	populacja	100,0	15,0
	próba	101,4	13,7

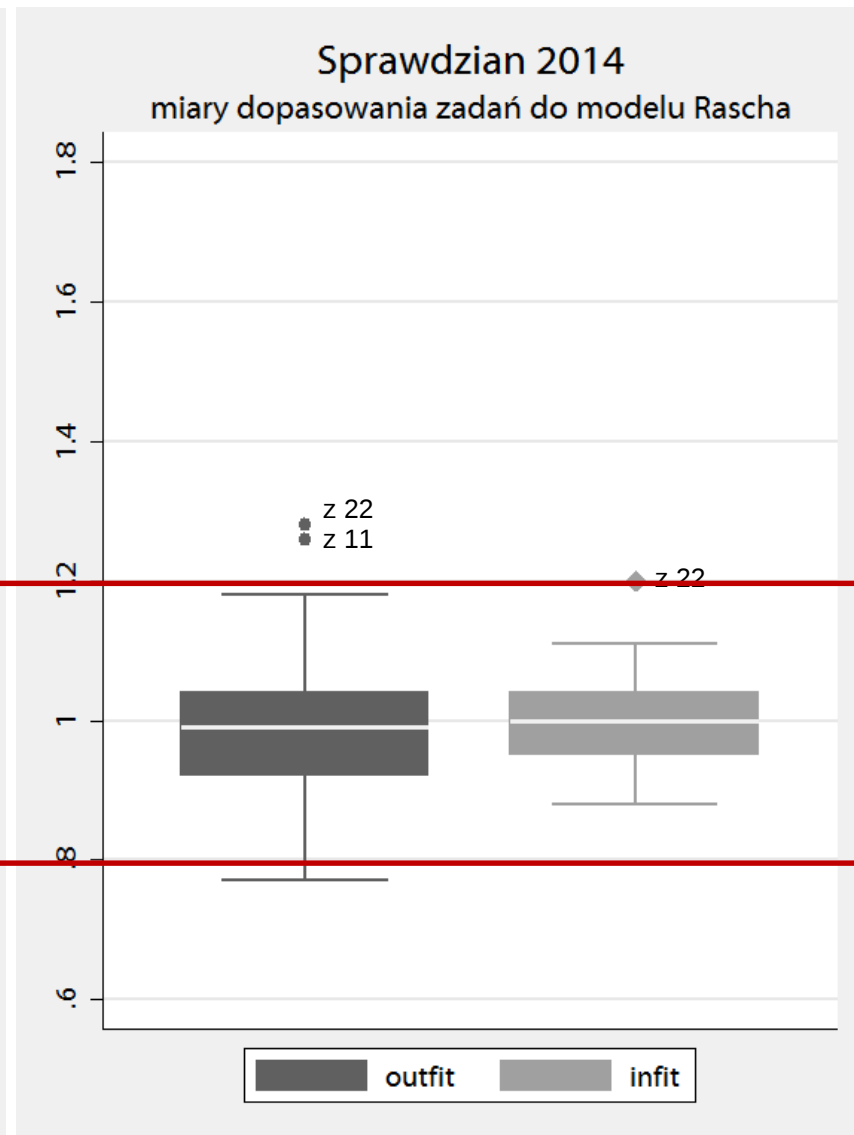
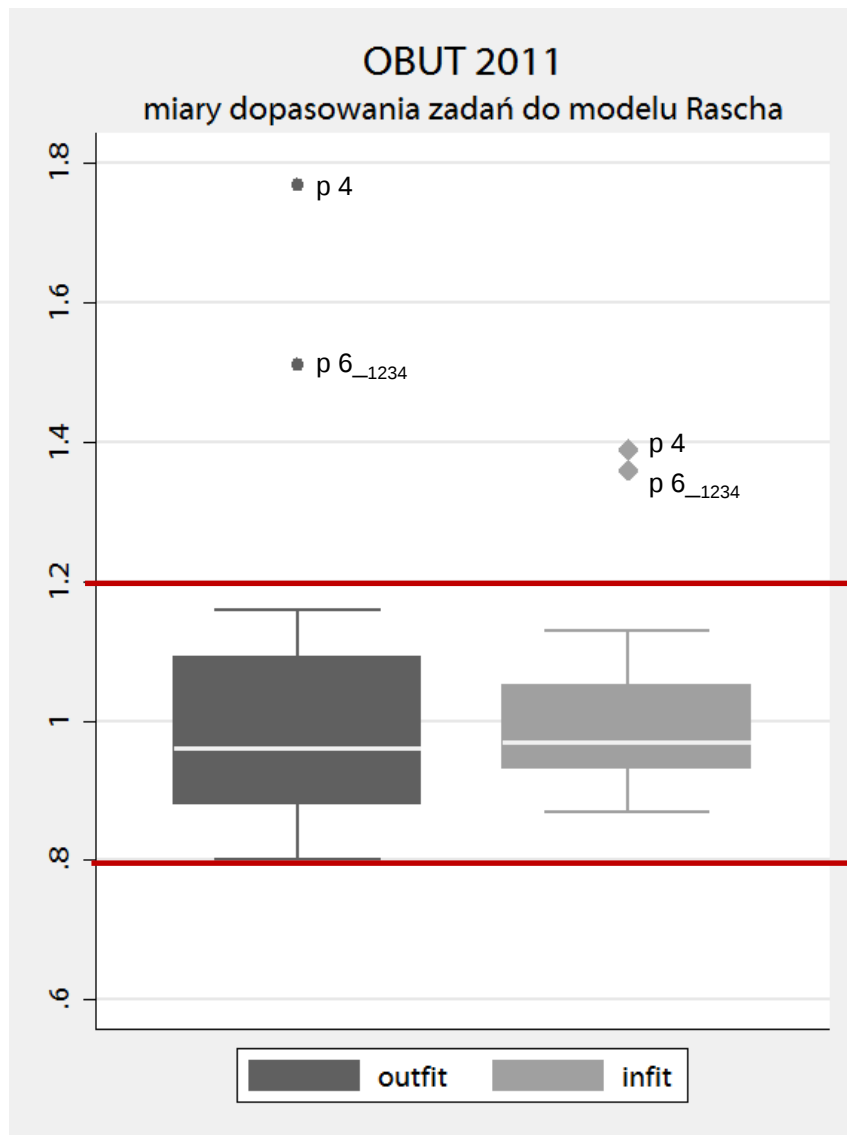

Jakość skal osiągnięć szkolnych

1. Dopasowanie danych do jednowymiarowego modelu
2. Rzetelność skal
3. Obciążenie błędem nielosowym

Dopasowanie danych do modelu Rascha

Rzetelność testów

Test	EAP/PV RELIABILITY	Alpha Cronbacha
OBUT 2011 (łączny)	0,85	0,72
Sprawdzian 2014	0,86	0,86

Międzyszkolne zróżnicowanie wyników OBUT na tle wyników innych badań

Dane		Odsetek wariacji międzyszkolnej
OBUT 2011	populacja	17,7%
	próba	21,9%
OBUT 2012	populacja	18,5%
	próba	17,2%
Badanie podłużne EWD (2012) TOS3	czyt.	8,6%
	św. jez.	11,8%
	mat.	10,5%
Badanie podłużne SUEK (2011) TOS3	czyt.	11,1%
	św. jez.	13,5%
	mat.	11,0%
PIRLS 2011	czyt.	12,2%
TIMSS 2011	mat.	13,7%

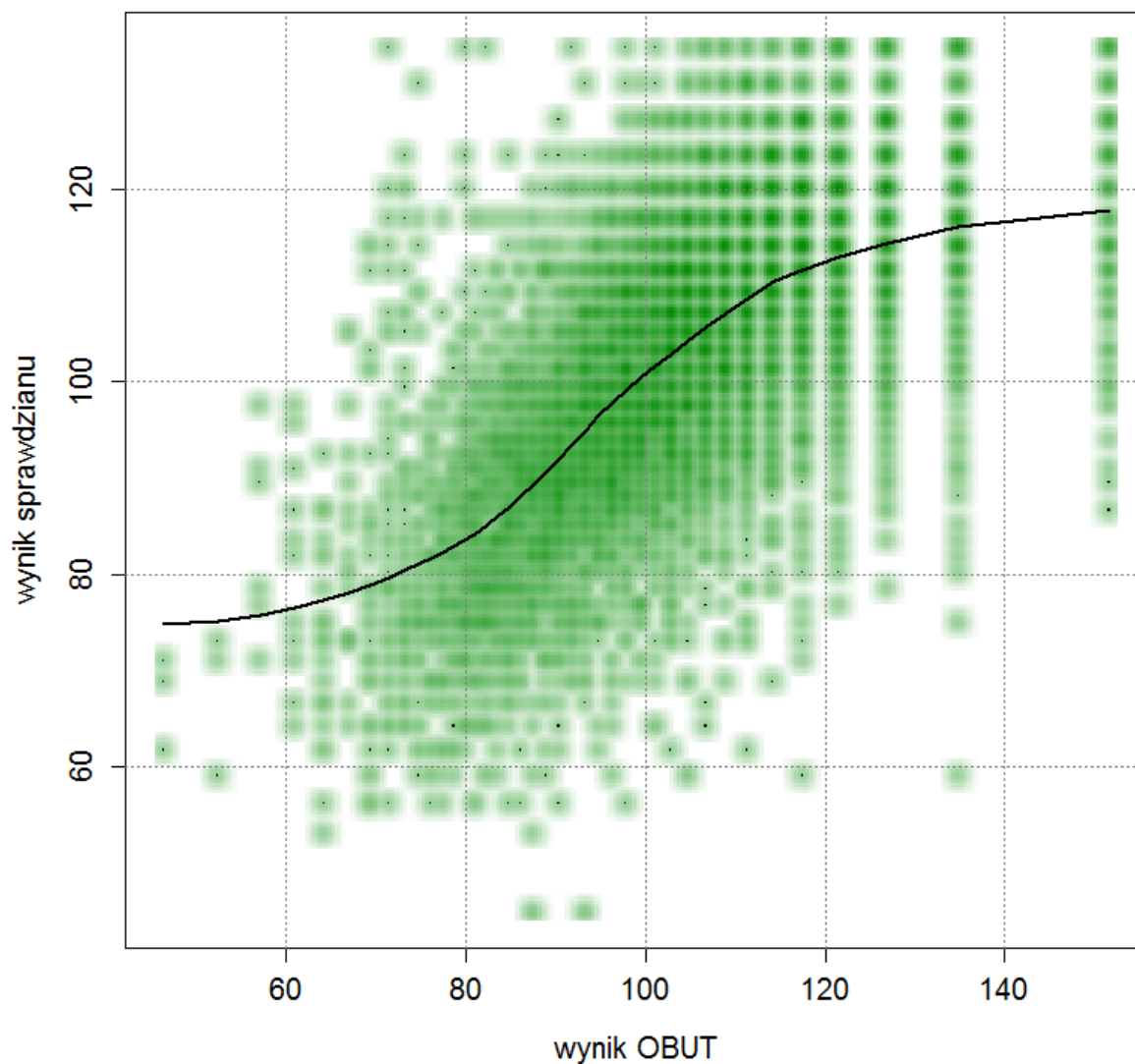

Model EWD

	współczynniki niestandardyzowane		t	p
	B	błąd st.		
Stała	98,95	0,222	446,162	0,001
Płeć (1=K)	2,105	0,251	8,369	0,001
Dysleksja (1)	3,338	0,389	8,576	0,001
OBUT ¹	12,776	0,278	46,005	0,001
OBUT ²	-1,164	0,183	-6,368	0,001
OBUT ³	-1,16	0,139	-8,362	0,001
OBUT ⁴	0,07	0,026	2,725	0,01
OBUT ⁵	0,052	0,012	4,308	0,001

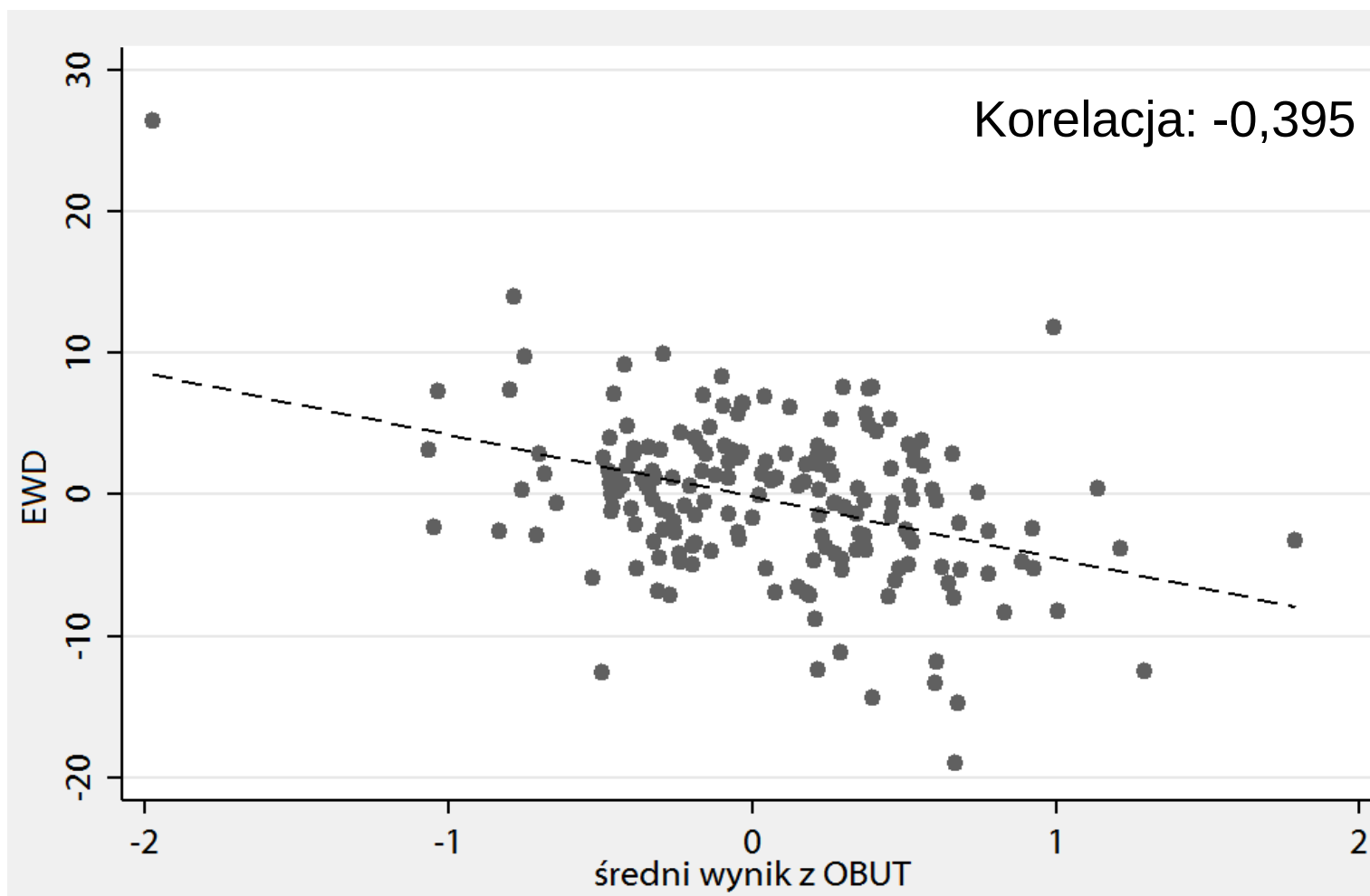
EWD – średnia z reszt

Autor wykresu: Tomasz Żółtak

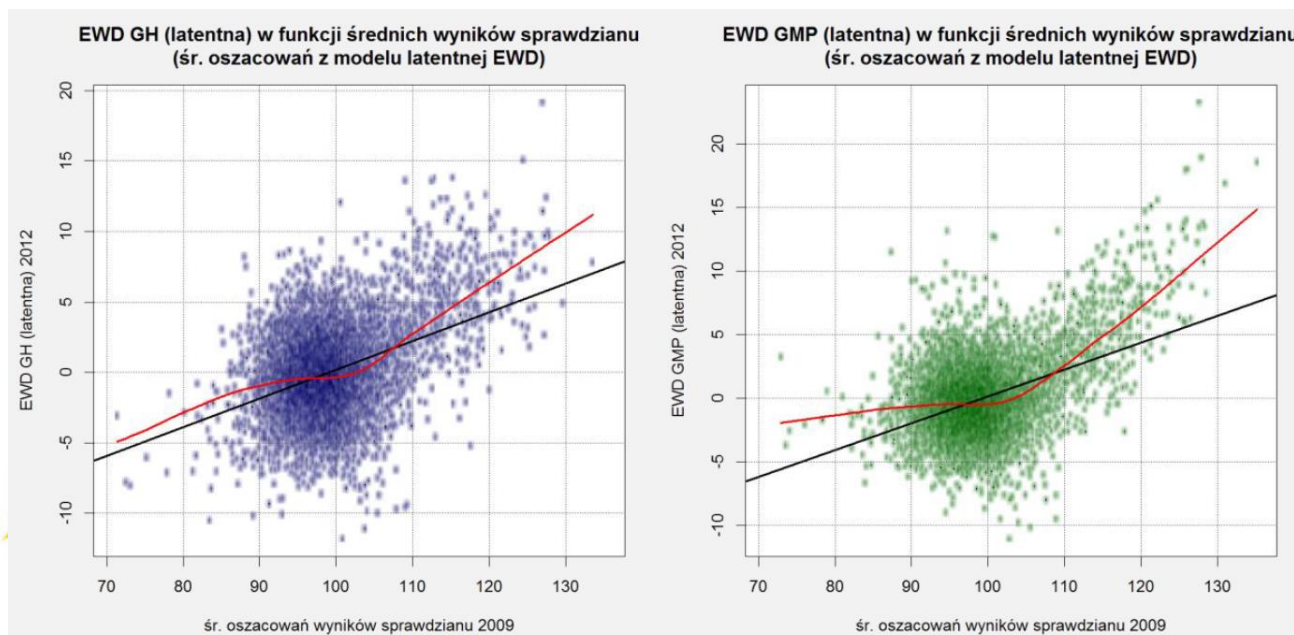
Właściwości wskaźników EWD - Związek EWD SP 2014 ze średnią „na wejściu”

Związek wskaźników EWD dla II etapu edukacyjnego ze średnią na wejściu dla różnych testów i badań

Wskaźnik EWD	Wsp. korelacji EWD ze śr. „na wejściu”
EWD SP 2014 (OBUT 2011)	-0,395
EWD SP 2015 (OBUT 2012)	-0,325
Badanie SUEK 2014 (TOS, Sprawdzian)	0,074-0,108
Badanie EWD 2015 (TOS, Sprawdzian)	0,086-0,189

Podsumowanie i dyskusja

- Główny cel testów diagnostycznych o niskiej doniosłości: przekazanie nauczycielom, rodzicom i uczniom profesjonalnej informacji o poziomie osiągnięć szkolnych uczniów.
- Także źródło wartościowych danych o efektach i efektywności nauczania w szkołach, potrzebnych do świadomego planowania pracy i oceny skuteczności podejmowanych działań.
- Warunkiem realizacji tych celów: odpowiednia jakość narzędzi i wiarygodność wyników.
- Dane OBUT budzą pewne zastrzeżenia
- Pomiar z założenia o niskiej doniosłości okazał się testem wysokiej stawki dla nauczycieli. Testy traktowane jako zewnętrzne narzędzie kontroli.
- Kluczowe nastawienie użytkowników testów:
 - nauczyciele: narzędzie służące „rozliczalności” vs. źródło rzetelnych danych pozwalających na profesjonalne planowanie własnej pracy,
 - sposób wykorzystania wyników testów przez innych odbiorców.
- Ważne zarówno mądre konstruowanie wskaźników, jak i mądry sposób ich wykorzystania.

EDUKACYJNA WARTOŚĆ DODANA

Aleksandra Jasińska-Maciążek
(a.jasinska@ibe.edu.pl)

Grzegorz Humenny
(g.humenny@ibe.edu.pl)

Instytut Badań Edukacyjnych
ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa
tel.: (22) 241 71 00, e-mail: ewd@ewd.edu.pl

